

El Sudan mira d'aturar la disgregació

Una casa de la ciutat d'Abyei crema després del pas de l'exèrcit del nord, el 23 de maig passat.

El president del Sudan, Omar al-Baixir, va deixar clar no fa gaire, en un discurs, que després de la independència del Sudan del Sud, prevista per al 9 de juliol vinent, al nord no hi hauria lloc per a la diversitat ètnica i cultural i que a partir d'aleshores l'islam seria l'única font de dret al Sudan. Doncs bé, Baixir no ha esperat que al juliol el Sudan del Sud esdevingui un nou estat africà i ha ordenat a l'exèrcit la invasió d'Abyei, un petit territori situat entre el nord i el sud que gaudeix d'un estatus especial des del 2005. El dia 21 de maig passat les forces armades del

A mesura que s'acosta la proclamació de la independència del Sudan del Sud, creix la violència en aquella àrea. El president del nord, Omar al-Baixir, ha dissolt el govern d'Abyei, una zona fronterera amb el sud que havia de decidir el seu futur en un referèndum.

nord del Sudan (SAF) van entrar a la ciutat d'Abyei i van dissoldre la junta provisional que administrava aquest territori tot esperant un referèndum

per a decidir a quin dels dos estats s'havia d'incorporar.

Immediatament, el govern del Sudan del Sud, a través del ministre d'In-

formació, Barnaba Marial Benjamin, va fer una crida a la comunitat internacional perquè hi intervingués, i va qualificar d'ilegal l'acció ordenada pel president Baixir. "És responsabilitat de les Nacions Unides i del Consell de Seguretat fer que es retirin aquestes tropes", va dir Benjamin. El ministre va assegurar, en declaracions recollides pel diari *The Sudan Tribune*, que la invasió d'Abyei feia perillar la vida de milers de ciutadans i va acusar l'exèrcit del nord d'haver "cremat cases en un saqueig descontrolat". Segons que assenyalava la cadena britànica BBC el dia 22 de maig, citant fonts de l'organització Metges Sense Fronteres, uns 5.000 soldats de les SAF havien atacat la ciutat d'Abyei el dia abans: van saquejar la majoria de cases i forçaren la fugida d'unes 20.000 persones, gairebé tots els habitants. A parer del corresponent de la BBC al Sudan, James Copnall, amb la dissolució de la junta provisional, formada per representants dels governs del nord i del sud, el president Omar al-Baixir volia deixar ben clar qui manava a Abyei.

Al seu torn, els governs dels Estats Units, França i el Regne Unit han criticat l'entrada de les forces sudaneses a Abyei i han demanat al president Baixir que se'n retiri immediatament. Així mateix, la responsable de la política exterior de la Unió Europea, Catherine Ashton, va condemnar aquesta acció i va fer una crida a totes dues parts a "resoldre les seves diferències en el marc dels acords de pau". Els responsables de la missió de les Nacions Unides al Sudan, la UNMIS, com també els enviats del Consell de Seguretat d'aquesta organització, van exigir que l'exèrcit del Sudan es retirés immediatament d'Abyei. El president Baixir, de fet, s'enfronta a una ordre de detenció dictada pel Tribunal Penal Internacional que l'acusa d'haver comès genocidi i crims contra la humanitat al Darfur, una altra de les regions secessionistes del Sudan.

Final de mandat. Això no obstant, en vista de la pressió internacional, el govern del nord del Sudan, amb seu a Khartum, va reaccionar amb un to més aviat provocador, i recordava que, tal com estableixen els acords de pau, el mandat de les Nacions Unides al Sudan s'acaba el dia 9 de juliol, data

en què es proclamarà la independència del sud i que, formalment, es posarà fi al període de transició establert. "La UNMIS ha de fer les maletes, perquè ha arribat l'hora de marxar", va dir el ministre de la Presidència sudanès, Amin Hassan Omer, segons que recollia el diari *The Sudan Tribune* el dia 23 de maig. L'acord de pau signat el 2005 entre el govern de Khartum i el moviment d'alliberament del sud va posar cloure un període de vint anys de guerra civil i va permetre un referèndum –el mes de gener passat– que ha portat a la creació del nou estat del Sudan del Sud. Els acords de pau també inclouen l'organització d'un referèndum per a decidir a quin dels dos estats s'ha d'integrar Abyei. Tanmateix, aquesta consulta, que s'havia de dur a terme el mes de gener passat, va ser ajornada pel desacord entre els governs del nord i del sud sobre qui té dret a votar i qui no.

Segons Amin Hassan Omer, ministre de la Presidència sudanès, els soldats de la SAF van entrar a Abyei en resposta a "les contínues violacions" fetes pels soldats del Sudan del Sud i, segons ell, s'hi quedaran fins que hi hagi unes noves negociacions. "Fins que no arribem a un nou acord de seguretat, l'exèrcit es quedarà com a guardià de la regió i per a assegurar que no es produeix cap més infiltració de soldats del sud", va dir Omer, segons que recollia el diari *The Sudan Tribune*. A la vegada, el govern de Khartum ha confirmat la dissolució de la junta que administrava Abyei amb l'argument que havia esdevingut una part del problema i que no oferia cap contribució a la solució del conflicte. En unes declaracions recollides per l'agència de notícies oficial sudanesa, la SUNA, el ministre Omar va explicar que la dissolució del govern d'Abyei té per objectiu assegurar l'estabilitat i la seguretat a la regió. El ministre Omar, en aquest sentit, va deixar clar que el govern de Khartum considera que Abyei forma part del nord del Sudan fins que els seus habitants no decideixin una altra cosa en un referèndum.

De fet, la tensió a Abyei ha augmentat des del mes de gener passat, quan el referèndum que s'hi havia de dur a terme va ser ajornat. En aquest territori hi viuen principalment dos grups:

Les muntanyes de Nuba també volen decidir

L'estabilitat del Sudan no depèn només del fet que el sud es pugui independitzar pacíficament el 9 de juliol, sinó també de què passi a partir d'aleshores a la zona coneguda com les muntanyes de Nuba. Aquesta àrea, que ara com ara resta sota el control del Sudan del Sud, forma part, juntament amb Abyei i l'estat del Nil Blau, del grup de territoris sudanesos que aspiren a decidir a través d'un referèndum si volen pertànyer al nord del Sudan o al sud. Segons que assenyalava a mitjan mes de maig James Copnall, corresponsal de la BBC al Sudan, en aquest moment entre la població nuba hi ha un sentiment d'oposició al president Omar al-Baixir, que creix cada dia que passa. Els nuba, de fet, se senten molt diferents i allunyats de les elits àrabs que manen a Khartum i veuen amb temor els

intents d'arabitzar-los i islamitzar-los. A la dècada dels anys 90 del segle passat, l'exèrcit del Sudan va engegar una veritable guerra santa contra els nuba, que van ser víctimes d'una repressió que l'organització Human Rights Watch va arribar a qualificar de genocidi. És per això que els nuba veuen amb molta desconfiança les intencions anunciades pel president sudanès, Omar al-Baixir, de posar fi a la diversitat ètnica i cultural del Sudan un cop el sud s'hagi convertit en un nou estat. Segons Copnall, s'espera que milers de soldats naturals de Nuba que han lluitat amb el moviment d'alliberament del sud tornin a la seva terra, amb armes incloses, després de la proclamació de la independència del Sudan del Sud, cosa que podria fer augmentar encara més la tensió a la zona.

Uns estudiants d'Abyei, partidaris de la integració al Sudan del Sud, protesten per l'ajornament del referèndum, el novembre del 2010.

els Dinga Ngok, que formen part de l'ètnia Dinka, majoritària al Sudan del Sud, i els Misseriya, unes tribus nòmades del nord que reben el suport del govern de Khartum. Fins ara, el referèndum no s'ha pogut dur a terme perquè el govern del president del Sudan, Omar al-Baixir, i el del Sudan del Sud, Salva Kiir, no s'han posat d'acord sobre si els Misseriya tenen dret a votar. Això no obstant, no es pot deixar de banda la importància que tenen en aquest conflicte els jaciments d'hidrocarburs, sobretot petroli, que hi

ha a Abyei. A més, per aquest territori hi passa un dels principals oleoductes que comunica els pous petrolífers –situats a la frontera entre el sud del Sudan i el nord– amb els ports de la mar Roja.

Conflicte a tres bandes. Abyei, juntament amb la zona de les muntanyes de Nuba i l'estat del Nil Blau, forma part de les anomenades *tres àrees*, que han estat objecte de disputa al Sudan durant anys. El moviment d'alliberament del Sudan del Sud (SPLM),

que ara governa a Juba –la capital del sud– ha intentat que aquests territoris puguin decidir en referèndum a quin estat volen pertànyer. El govern de Khartum, en canvi, considera que els acords de pau signats el 2005 estableixen que tots tres formen part del nord. Sigui com sigui, la invasió d'Abyei per part del nord farà que, a mesura que s'acosta la declaració d'independència del Sudan del Sud, prevista per al 9 de juliol, augmenti la tensió entre els governs de Khartum i de Juba, fins al punt que pugui esclatar, novament, la guerra. De moment, segons el diari *The Sunday Tribune* del dia 22 de maig, els missatges que ha donat el Sudan del Sud arran de l'entrada de l'exèrcit del nord d'Abyei han estat contradictoris. Si el ministre d'Informació del govern de Juba, Barnaba Marial Benjamin, assegurava que el sud respondria a la invasió d'Abyei com a mesura "d'autodefensa", el portaveu de l'exèrcit, el coronel Philip Aguer, deia que el Sudan del Sud no seria portat de nou a la guerra. En qualsevol cas, segons que assenyalen la majoria d'experts des de fa mesos, el principal factor que fa perillar la pau a la regió és el petroli, perquè sense un acord entre els governs de Khartum i de Juba que estableixi un repartiment equitatiu dels beneficis dels jaciments que hi ha a la zona fronterera, el conflicte armat és segur.

Xevi Camprubí